

G e o l o g i a i   k e r t .

(Felolvastatott javaslatkép a f. évi január 20-ki közgyűlésen. *)

A szemléletnek képző s gerjesztő hatását napról napra jobban elismerik. Azért az oktatásnál minél nagyobb kört nyitnak neki, kivált a természettudományokban, de az iskolán kívül is mindinkább keletkeznek oly intézmények, melyek a tudós és nem tudós közönségnek egyaránt alkalmat szolgáltatnak szemlélni s ez úton élvezethez s okulásához jutni. Ide tartoznak a különböző gyűjtemények, tárlatok; ide az állat — s növénykertek. Ez utóbbiak rendszerességre, teljességre nézve hátrább állanak a gyűjteményeknél, de felülmulják elevevességben; itt valóságos, élő példányokkal találkozik a közönség, s ez az élet, ez a mozgás élénkebb s tartósabb benyomást gyakorol rá, érdeklődését nagyobb mértékben felkölti, mint az állat- és növény-gyűjtemények szigorú, merev rendszere.

Különös, hogy e téren a harmadik, mintegy befejező lépés mindeddig meg nem történt — tudtomra legalább nem: értem azt, hogy nem létesült olyasmi, a mi az ásványgyűjtemények irányában oly állást foglalna el, mint az állat- és növénykertek az állat- és növénytárlatok irányában. Nevezük geologiai vagy ásványkertnek. Mint az előbbi két esetben, úgy itt is az ily kert bizonyosan maradandóbb hatással volna a közönségre, jobban fölingerelné elébb kíváncsiságát, utóbb komolyabb érdeklődését a természettudományok ezen ága iránt, s több okulásához is juttatná mint a legrendszerebb ásványgyűjtemény.

E kertet úgy képzelem, hogy ott a valóságos termékekből, kőzetekből fel volnának építve kicsiben a halmok és bérczek, úgy, hogy a kiválóbb hegy-ségek, gránit-trachit-mészhegyek stb. típusai ki legyenek tüntetve, s közvetlen szemlélhessük alakzatukat s alkatrészeit; keresztmetszetben látnók az egymásra telepedett rétegzeteket — a magok valóságában, jellemző kővületeikkel; s itt különösen azon rétegzeti viszonyok feltüntetésére kellene gondot fordítani; melyek már eddig is közérdekűek, így p. o. egyes kőszén — kő-sótelepek, ártézi kútak képét kellene híven elé mutatni stb.

---

*) A közgyűlés ez indítványt osztatlan tetszéssel fogadta, s az előzetes tárgyalások megindításával a társulat választmányát bízta meg.

Vajjon igen sok nehézséggel járna-e a kivitel? A szükséges anyag összeszerzése bizonyosan kevesebb bajjal s költséggel volna eszközölhető, mint akár az állat- akár a növénykerteknél. Az egésznek legkényesebb pontja, mely legtöbb hozzáértést, gondot s költséget igényelne, az anyagok helyes összerakása, az építés volna — mennyire kivihető ez, annak megítélését szakértőkre kell bíznom. Ezenkívül jelentékenyebb költségre nem volna szükség: mert itt elmarad az élelmezés, a gondos, folytonos ápolás; mindössze az időről időre igényelt javítások s újabb építkezések igényelnének némi kiadást; az érdekelt-ség ébren tartására ugyanis szükséges volna időről időre új képeket nyújtani, hol egy kiválóbb hegylánczét, hol valamely kőszéntelepét vagy ártézi kútét vagy barlangét stb.

E javaslat eléterjesztése alkalmával koránsefn gondolok arra, hogy a természettudományi társulat vállalkozzék kivitelére, már a költekezés szempont-jából sem; de ha a társulat az indítványt életrevalónak találja, ha elismeri, hogy létrejötté újabb lendületet adna a közönség érdekeltségének a természet-tudományok iránt: akkor hivatásához tartozónak is fogja vallani, hogy a dolgot megindítsa s kitelhetőleg előmozdítsa. Jóvánhagyás esetében legczélszerűbb volna, ha kebeléből szakértő bizottságot küldene ki, melynek teendője volna a kert tervezetét részletesen kidolgozni, ha lehet némi költségvetés vázát összeállítani, végre arról véleményt mondani, mimódon lehetne a szükséges költséget elő-teremteni.

Véleményem szerint legczélszerűbb volna e vállalatot valamely már meg-levő rokonnal összekapcsolni, névszerint az állatkerttel. Úgy hiszem, a rész-vénytársulat, mely ezt minden nyereség kilátása nélkül megalkotta, a jelen terv felkarolásától sem idegenkednék, mihelyt meggyőződik arról, hogy életre-való s tetemes költséggel a társulatot nem terhelné.

GREGUSS GYULA.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.